

Gemeenteraad Renkum

IBAN NL02BNGH0285007076
KvK 09215649

Datum

17 december 2024

Onderwerp

Vastgesteld plan van aanpak 'Naar een Meerjarenbeleidskader: Renkums Robuuste Bibliotheek 2025-2028'

Geachte leden van de gemeenteraad,

Het college heeft op 17 december het plan van aanpak '**Naar een meerjarenbeleidskader: Renkums Robuuste Bibliotheek 2025-2028**' vastgesteld. Met deze brief informeren wij u over de aanleiding, de aanpak en de planning.

Aanleiding

De functies van de bibliotheek raken veel van de gemeentelijke beleidsdomeinen. De bibliotheek heeft zich sinds de laatste wijziging van de Bibliotheekwet in 2015 ontwikkeld van een plek om boeken uit te lenen tot een belangrijke multifunctionele voorziening voor educatie, cultuur, ontmoeting en participatie. De activiteiten van de bibliotheek bevinden zich zowel buiten (scholen, kinderopvang, buurthuizen) als op eigen vestigingen.

Gemeente Renkum valt onder het werkgebied van de Stichting De Zoomerij. Zij zijn de Renkumse partner voor het bibliotheekwerk. De Zoomerij ontvangt op dit moment een jaarlijkse subsidie. Deze is opgebouwd uit een deel voor het bibliotheekwerk en drie doelsubsidies (IDO, Voorleesexpress, Taalhuis). De onderbouwing van de toekenning van de subsidie gebeurt middels het overleggen van de exploitatiebegroting.

In 2019 is er een taakstelling op de bibliotheek gelegd van 160.000 euro, waarvan tot op heden 110.000 euro openstaat. Voor de invulling van deze taakstelling is huisvesting van de bibliotheek in het gemeentehuis onderzocht. De huisvestingsplannen bleken niet rendabel. Om de bibliotheek te kunnen blijven voorzien in het uitvoeren van haar wettelijke taken is deze taakstelling daarom sinds 2023 voor een deel van de begroting van de bibliotheek gedekt vanuit onderwijsachterstandsmiddelen (OAB-middelen). Dit zijn door het Rijk geormerkte middelen die door de gemeente besteed moeten worden aan activiteiten om onderwijsachterstanden tegen te gaan, waaronder de wettelijke taak vroeg- en voorschoolse educatie (VVE). Omdat ook verschillende activiteiten van de bibliotheek

Uw brief van

Uw kenmerk

Behandeld door

(Lois) de Jongh

Verzenddatum van deze brief

Ons kenmerk

2024-006011

lois.de.jongh@renkum.nl

Bijlage

2

bijdragen aan het tegengaan van onderwijsachterstanden (zoals de Bibliotheek op School en de Voorleesexpress), worden de OAB middelen ook hier voor ingezet.

Het College wil, in samenspraak met De Zoomerij, toe naar subsidieverlening waarin duidelijker wordt dat de Zoomerij werkzaamheden uit voert die passen binnen de 5 wettelijke (Bibliotheekwet) kernfuncties. Daarbij streeft het College ernaar om te verbreden in functies waarop de gemeente sturing geeft aan de bibliotheek. Waar tot op heden het accent voor de gemeente Renkum lag op de eerste 3 kernfuncties willen wij toe naar sturing op alle kernfuncties.

De kernfuncties zijn:

1. Het ter beschikking stellen van kennis en informatie;
2. Het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
3. Het bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
4. Ontmoeting en debat organiseren;
5. Kennis laten maken met kunst en cultuur.

Met de aanpassing van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) ingaand 2026 wordt de Zorgplicht voor gemeenten ingevoerd (nieuw artikel 6A). De aanpassing van de Wsob heeft als doel het bestaande bibliotheekwerk ten opzichte van de huidige situatie te versterken. Voor de uitvoering van de zorgplicht stelt de gemeente iedere vier jaar een meerjarenplan vast. Hierbij betreft zij de lokale bibliotheek bij het opstellen van het meerjarenplan.

Het Rijk kan, bij algemene maatregel van bestuur nadere regels stellen met betrekking tot de inhoud van het meerjarenplan. De provincie (Gelderland) is de toezichthouder in de nieuwe Bibliotheekwet en zal toetsen of het meerjarenplan van de gemeente voldoet aan de wettelijke eisen.

Om als gemeente Renkum beter aan te sluiten bij de 5 de wettelijke kernfuncties van de Bibliotheek en om te voldoen aan de wettelijke verplichting is het nodig om te komen tot een meerjarenbeleidskader. In dit meerjarenbeleidskader streven we naar een Robuuste Bibliotheek: een bibliotheek die voldoet aan haar wettelijke plichten, binnen de Renkumse context.

Het plan van aanpak 'Naar een Meerjarenbeleidskader: Renkums Robuuste Bibliotheek' biedt een basis voor de totstandkoming van dit kader en een procesvoorstel om tot het meerjarenbeleidskader te komen.

Het traject om tot een meerjarenbeleidskader te komen zal onder andere bestaan uit:

1. **Inventarisatiefase:** werkbezoeken bij diverse bibliotheken en onderzoek naar context, financiering, *best practices*, maatschappelijke doelen en het aanbod van de bibliotheek.
2. **Beleidsvormingsfase:** opstellen conceptversie, opstellen definitieve versie en het laten vaststellen.

Er zijn de volgende mijlpalen:

1. **December 2024:** Plan van aanpak af. Deze wordt vastgesteld door het College en gedeeld met gemeenteraad. Deze raadsbrief is de invulling van deze mijlpaal.

Onderwerp

Vastgesteld Plan van Aanpak 'Naar een Meerjarenbeleidskader: Renkums Robuuste Bibliotheek'

Datum

17 december 2024

Ons kenmerk

2024-006011

Pagina

2 van 3

2. **April 2025:** Werkbezoek met de gemeenteraad om inspiratie op te doen bij een andere gemeente.
3. **Juni 2025:** Bespreking concept-Meerjarenbeleidskader in raadsontmoeting.
4. **Juli 2025:** Meerjarenbeleidskader vast laten stellen door College en voor besluitvorming doorzetten naar de gemeenteraad.

Tijdens het proces zal De Zoomerij actief worden betrokken bij de totstandkoming van het meerjarenbeleidskader. Dit gebeurt in de zes wekelijkse bestuurlijke overleggen en op gepaste momenten tussentijds. Daarnaast betrekken we in ieder geval de volgende stakeholders:

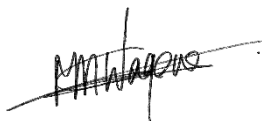
- Bibliotheek De Zoomerij
- Taalhuispartners
- Welzijnsorganisatie Renkum voor Elkaar
- LEA/onderwijs en kinderopvang
- Adviesraad Sociaal Domein
- Werkgroep jongerenparticipatie
- Inwonerpanel gemeente Renkum
- Ontmoetingspartners
- Vluchtelingenwerk

Deze lijst is niet limitatief.

Bijlage: Plan van Aanpak 'Naar een Meerjarenbeleidskader: Renkums Robuuste Bibliotheek 2025-2028'

Met vriendelijke groet,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN RENKUM
de secretaris,

M.J.J. (Marcel) Wagener

de burgemeester,

A.M.J. (Agnes) Schaap

Onderwerp

Vastgesteld Plan van Aanpak 'Naar een Meerjarenbeleidskader: Renkums Robuuste Bibliotheek'

Datum

17 december 2024

Ons kenmerk

2024-006011

Pagina

3 van 3

Plan van Aanpak 'Naar een Meerjarenbeleidskader: Renkums Robuuste Bibliotheek 2025-2028'

Kenmerk 2024-006011

Onderwerp Meerjarenbeleidskader: Renkums Robuuste Bibliotheek 2025-2028

Inleiding

Waarom doen we dit?

De functies van de bibliotheek raken veel van de gemeentelijke beleidsdomeinen. De bibliotheek heeft zich sinds de laatste wijziging van de Bibliotheekwet in 2015 ontwikkeld van een plek om boeken uit te lenen tot een belangrijke multifunctionele voorziening voor educatie, cultuur, ontmoeting en participatie. De activiteiten van de bibliotheek bevinden zich zowel buiten (scholen, kinderopvang, buurthuizen) als op eigen vestigingen.

Gemeente Renkum verleent jaarlijks een subsidie aan de Zoomerij, opgebouwd uit een deel voor het bibliotheekwerk en drie doelsubsidies (IDO, Voorleesexpress, Taalhuis). Middels de subsidieverlening voert de Zoomerij werkzaamheden uit die passen binnen de 5 wettelijke (Bibliotheekwet) kernfuncties, waar tot op heden het accent voor de gemeente Renkum lag op de eerste 3 kernfuncties.

1. Het ter beschikking stellen van kennis en informatie;
2. Het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
3. Het bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
4. Ontmoeting en debat organiseren;
5. Kennis laten maken met kunst en cultuur.

Met de aanpassing van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) ingaand 2026 wordt de Zorgplicht voor gemeenten ingevoerd (nieuw artikel 6A). De aanpassing van de Wsob heeft als doel het bestaande bibliotheekwerk ten opzichte van de huidige situatie te versterken. Voor de uitvoering van de zorgplicht stelt de gemeente iedere vier jaar een meerjarenplan vast en betreft de lokale bibliotheek bij het opstellen van het meerjarenplan.

Het rijk kan, bij algemene maatregel van bestuur nadere regels stellen met betrekking tot de inhoud van het meerjarenplan. De provincie (Gelderland) krijgt de rol van toezichthouder in de nieuwe Bibliotheekwet en zal toetsen of het meerjarenplan van de gemeente voldoet aan de wettelijke eisen.

Graag zouden we als gemeente Renkum beter aansluiten bij de 5 de wettelijke kernfuncties van de Bibliotheek, door het ontwikkelen van een meerjarenbeleidskader. In dit meerjarenbeleidskader streven we naar een Robuuste Bibliotheek: een bibliotheek die voldoet aan haar wettelijke plichten, binnen de Renkumse context.

Wat doen we daarvoor?

Beschrijf hier wat het beoogde eindresultaat is en wat eventuele deelproducten zijn. Wees zo specifiek mogelijk.

Het beoogde eindresultaat is dat er een meerjarenbeleidskader is vastgesteld voor de komende 4 jaar. Het kader beschrijft op welke manier de gemeente de wettelijke zorgplicht invult, rekening houdend met elementen als de omvang, de dichtheid en samenstelling van de bevolking, de lokale maatschappelijke opgaven en de positie van de bibliotheek te midden van andere sociaal-culturele voorzieningen en het onderwijs. Daarin nemen we mee een duidelijke omschrijving van welke diensten worden geleverd door de bibliotheek voor welke groepen, met welk maatschappelijk effect en tegen welke prijs.

Indien over deze zaken heldere afspraken worden gemaakt, kan ook worden beargumenteerd welk niveau van structurele financiering benodigd is.

Het bereiken van de bovengenoemde resultaten heeft de volgende doelen:

- Het creëren van een inhoudsgestuurde, toekomstbestendige relatie tussen de bibliotheek en gemeente. Door - naast een subsidierelatie - ook een inhoudelijke relatie te onderhouden kan er gericht worden gestuurd op de impact van de bibliotheek op onze maatschappelijke doelen.
- Het verstevigen van de bibliotheek als partner voor welzijnsorganisaties. Bijvoorbeeld in het Taalhuis in de samenwerking met Renkum voor Elkaar.
- Aansluiting tussen de inhoudelijke doelen en financiële middelen. Uit dit meerjarenbeleidskader zal blijken aan *welke* maatschappelijke doelen van de gemeente Renkum de bibliotheek bijdraagt, *hoe* de dienstverlening van de bibliotheek hieraan bijdraagt en *hoeveel budget* daarvoor benodigd is.

Hoe bereiken we dat?

We bereiken dit door ambtelijk samen met de bibliotheek met het kader aan de slag te gaan. Dit traject zal bestaan uit onder andere:

- **Inventarisatiefase:** werkbezoeken en onderzoek naar Renkumse context, financiering, *best practices*, maatschappelijke doelen en het aanbod van de bibliotheek.
- **Beleidsvormingsfase:** opstellen conceptversie, opstellen definitieve versie en het laten vaststellen.

Wie betrekken we daarbij?

Als stakeholders zien wij in ieder geval de volgende partijen:

- Bibliotheek De Zoomerij
- Taalhuispartners
- Welzijnsorganisatie Renkum voor Elkaar
- LEA/ onderwijs en kinderopvang
- Adviesraad Sociaal Domein
- Werkgroep jongerenparticipatie
- Inwonerpanel gemeente Renkum

Deze lijst is niet limitatief.

Welke kaders zijn van toepassing?

- Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob)
- Meerjarenbeleidsplan Zoomerij

- Subsidie De Zoomerij 2024 en de taakstelling Bibliotheek 2027

Wat gaat het kosten?

De kosten voor het opstellen van het meerjarenbeleidskader bibliotheek vallen binnen de huidige personeelslasten, aangezien het meerjarenbeleidskader in eigen 'beheer' wordt opgesteld door de gemeente en de bibliotheek, waarbij de benodigde expertise bij beide organisaties aanwezig is. Indien nodig worden stakeholders vanuit hun expertise erbij betrokken om de beleidsdoelen vorm te geven. Daar staat geen vergoeding tegenover.

Wat zijn eventuele risico's?

Er zijn de volgende risico's

- Onvoldoende financiering om het meerjarenbeleidskader uit te voeren.
*Voor de financiële kaders gaan wij uit van het Subsidiebedrag 2024 aan de Zoomerij en de taakstelling van € 100.000 die door de raad is opgelegd m.i.v. 2027.
Op basis hiervan zullen wij in afstemming met de bibliotheek een realistische kostenraming hanteren voor de uitvoering van het meerjarenbeleidskader. Indien dit inhoudelijke keuzes vraagt van college en/of raad, worden die voorgelegd, om dit risico te beperken.*
- Onvoldoende stakeholderbetrokkenheid
Ter voorkoming hiervan organiseren we een tweetal stakeholderbijeenkomsten samen met de bibliotheek en wordt er gecommuniceerd over het proces en de uitkomsten.
- Vertraagde implementatie van het beleidskader
Met behulp van een duidelijke en realistische projectplanning en genoeg ambtelijke capaciteit hopen we dit risico te beperken.
- Onvoldoende bestuurlijke draagvlak
We beogen het beleidskader flexibel in te steken om in te spelen op veranderende prioriteiten, Daarnaast dragen we zorg voor duidelijkheid over de financiering en wat we daarvoor mogen verwachten. Ook zetten we in op lange termijn partnerschappen.

Wat is de planning?

Er zijn de volgende mijlpalen:

- **December 2024:** Plan van aanpak af. Deze wordt vastgesteld door het College en per raadsinformatiebrief gedeeld met gemeenteraad.
- **April 2025:** Werkbezoek met de gemeenteraad om inspiratie op te doen bij een andere gemeente.
- **Juni 2025:** Bespreking concept-Meerjarenbeleidskader in raadsontmoeting.
- **Juli 2025:** Meerjarenbeleidskader vast laten stellen door College en voor besluitvorming doorzetten naar de gemeenteraad.

Hoe gaan we communiceren?

Voor het proces om te komen tot een meerjarenbeleidskader en de communicatie met de stakeholders wordt een communicatieplan opgesteld, waarbij samen met de Zoomerij gekeken wordt naar wie wanneer waarover moet worden geïnformeerd en geconsulteerd.

Daarin worden ook de contactmomenten in het proces opgenomen tussen de gemeente en de bibliotheek.

Tijdens de wekelijks portefeuillehouders overleg wordt de voortgang besproken tussen wethouder en beleidsmedewerker.

Intern zullen de betrokken medewerkers worden geïnformeerd over het proces en geconsulteerd het opstellen van het meerjarenbeleidskader. Informatie naar de raad gaat via de gebruikelijke kanalen, zoals actieve informatieplicht, Raadsinformatiebrief, planning en controle cyclus of een raadsvoorstel als er een besluit noodzakelijk is.

Evaluatie

In het meerjarenbeleidskader zullen ook afspraken worden gemaakt over inhoudelijke en financiële evaluatie. Vanuit een jaarlijkse Plan, Do, Check, Act cyclus zal na implementatie de uitvoering van het meerjarenbeleidskader worden geëvalueerd en evt. bijgesteld.